

РЕШЕНИЕ

№ 989

гр. София, 22.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Г СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Албена Александрова

Членове: Нели С. Маринова
Биляна Симчева

при участието на секретаря Маргарита Ив. Димитрова
като разгледа докладваното от Биляна Симчева Въззивно гражданско дело № 20231100501740 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С решение № 20055224/29.08.2022г. по гр.д.№ 35265/2020 г. на Софийски районен съд, 82-ри състав, е признато за установено по реда на чл. 422 ГПК, в отношенията между ищеца “Електрохолд Продажби” ЕАД /с предходно наименование “ЧЕЗ Електро България” АД/ и ответниците И. С. Р., Н. С. Р. и В. С. Р., заместили на основание чл. 227 ГПК починалия С.Д. Р., че на основание чл. 422, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 327 ТЗ, вр. чл. 98а, ал. 1 ЗЕ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД ответниците, в условията на разделна отговорност, дължат на ищеца общо сумата от **203,73 лева**, представляваща ползвана електрическа енергия за обект с клиентски. № 310190149607, находящ се на в гр. СОфия, жк. **** за периода 07.01.2018 г. - 05.04.2018 г., ведно със законна лихва от 01.11.2018 г. до изплащане на вземането, както и сумата от **11,49 лева** - мораторна лихва за периода 13.03.2018 г. – 25.10.2018 г., за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК от 02.04.2019 г. по ч. гр. д. № 70277/2018 г. по описа на СРС, 82 състав, при квоти както следва: И. С. Р.– 4/6 от сумите, равняващи се на главница на стойност 135,82 лева и 7,66 лева - мораторна лихва; а Н. С. Р. и В. С. Р. - по 1/6 от сумите, равняващи се на главница на стойност 33,95 лева и 1,91 лева - мораторна лихва. С решението е ангажирана отговорността на ответниците за разноси в заповедното и исковото производство.

В срока по чл. 259, ал. 1 ГПК срещу постановеното първоинстанционно решение е подадена въззивна жалба от ответниците И. С.

Р., Н. С. Р. и В. С. Р., представлявани от назначения по делото особен представител - адв. Р.. Отправя се искане за отмяна на решението на СРС, поради неговата неправилност. Без да се оспорва приетата за установена по делото фактическа обстановка, в частност - количеството потребена енергия за имота, собственост на наследодателя на ищите /С.Д. Р./, като единствен порок на съдебния акт се сочи изводът на първоинстанционния съд за основателност на исковата претенция, без по делото да са били ангажирани доказателства от ищеца за приемане на наследството на починалия С. Р. от страна на неговата преживяла съпруга и двамата му синове - конституирани от СРС като ответници по делото.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК въззиваемият - ищец "Електрохолд Продажби" ЕАД, чрез адв. Я., подава отговор на въззивната жалба с искане същата да бъде оставена без уважение като неоснователна. Излага доводи за липса на процесуални нарушения, допуснати от първоинстанционния съд, като отправя искане за потвърждаване на решението като правилно и законосъобразно. Претендира разноски за заплатено адвокатско възнаграждение за процесуално представителство пред въззивния съд.

Софийски градски съд, като обсъди събраните по делото доказателства, становищата и доводите на страните, съгласно разпоредбата на чл. 235, ал. 2 ГПК, **намира от фактическа и правна страна следното:**

Жалбата е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК от страни с правен интерес, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните – т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС.

При извършването на служебна проверка, настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо, като не са налице и двете визирани изключения.

С оглед на това, въззивният съд следва да се произнесе по правилността на решението само по наведените оплаквания в жалбата.

При липса на спор относно установените в процеса факти относно наличието на облигационно отношение по доставка на електроенергия между ищеца по делото и наследодателя на ищите С. Р., както и по отношение на обема на потребената енергия и нейната стойност, спорният по делото въпрос се заключава до това легитимирани ли са да отговарят ответниците за задълженията на починалия С. Р., при липса на представени доказателства по делото, обективиращи тяхно нарочно волеизявление за приемане на наследство.

По така формулирания въпрос, въззивният съд намира следното:

Процесуалната легитимация, като имплицитна част от правото на иск, е предпоставка от кръга на абсолютните за валидно провеждане на гражданския процес, респ. за валидност на постановления в този процес съдебен акт.

От тази дефинитивност на института се извежда и съответстващото задължение на съда да следи служебно за наличието ѝ - арг. чл. 7 ГПК. Ако тя не е налице, независимо спрямо коя от страните – ищец или ответник, спора не може да бъде разгледан, като липсата ѝ съставлява липса на надлежна страна в процеса.

С вписване на валидно направен пред районния съдия отказ от наследство /и при отсъствие на данни за приемане на наследството преди това/, настъпват правни последици изразени в заличаване на наследственото правоприемство. С отказа от наследство, наследникът се лишава от включените в наследството права и не приема включените в него задължения. Той не само престава да бъде наследник но се счита, че не е бил такъв, тъй като отказа от наследство има обратно действия - от момента на откриване на наследството /т.е. от датата на смъртта на починалия наследодател/ - в този смисъл разрешенията дадени с т.1 ТРОСГК на ВС на НРБ №148/86г.

Както беше посочено обаче, отказът от наследство е уреден от закона единствено като формален акт - съгласно разпоредбата на чл. 52 ЗН, препращащ към чл. 49 ЗН, отказът от наследство следва да е обективиран в писмена форма, да бъде адресиран до районния съд, като фактическият състав по извършването му се счита осъществен с вписването му в специалната книга, водена от съда.

За разлика от отказа от наследство, приемането на наследството /което също има обратно действие от датата на смъртта на праводателя/ може да бъде извършено както с нарочен писмен акт, подлежащ на вписване /чл. 49 ЗН/, така и с конклюдентни действия - такива, които по своето естество несъмнено предполагат намерение за приемане /ползване на наследствено имущество, разпореждане с него/ или действия, които са свързани с укриване на наследствено имущество.

С оглед на това, при направено оспорване за липса на надлежна материална, респективно, процесуална легитимация по отношение на конституираните по реда на чл. 227 ГПК законни наследници на починалия ответник, в тежест именно на тях е да установят, че са направили валиден отказ от наследство, вписан в нарочната книга по чл. 52 ЗН. С такава възможност те разполагат във всеки един момент от делото, пред всяка инстанция /и дори след приключване на съдебното производство/, независимо от настъпилите процесуални преклузии, с оглед задължението на съда да следи служебно за процесуалната легитимация на страните, както и с оглед необходимостта да пристъпи към конституиране на наследниците от следващ ред в порядъка, определен от Закона за наследството- арг. чл. 53 ЗН.

Следва да бъде посочено също така, че нормата на чл. 51 ЗН, съгласно която по *искане* на всеки заинтересован, съдът пред който има заведено дело срещу наследника, може да му определи срок, в който да заяви

приема ли наследството, или се отказва от него, е само една предвидена процесуална възможност за кредитора, но не и негово задължение /още по-малко би било допустимо съдът служебно да дава указания на страните в тази насока/. Тази възможност е предвидена в интерес на кредитора /с цел защита от водене на процес срещу лице, по отношение на което качеството "наследник" би могло да отпадне в обратна сила/, и би могла да бъде упражнена единствено по негово усмотрение.

Предвид изложеното и с оглед обстоятелството, че кредиторът-ищецът не сезирал съда с искане по чл. 51 ЗН, а ответниците не са представили доказателства за надлежно вписан по реда на чл. 52 ЗН отказ от наследството на починалия им праводател, настоящият съдебен състав намира, че СРС законосъобразно е постановил решението си срещу конституираните по реда на чл. 227 ГПК законния наследници на починалия С. Р..

С оглед на това, подадената въззивна жалба с твърдения за допуснати от първоинстанционния съд нарушения на материалния и процесуалния закон е неоснователна, а обжалваното първоинстанционно решение следва да бъде потвърдено като допустимо и правилно.

По отношение на разноските:

При този изход на спора право на разноски, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, има само въззиваемата страна.

Съгласно представения по делото списък на разноските по чл. 80 ГПК, същата е претендира и доказала заплащането на сумата от 480 лева с ДДС, която въззивниците, в условията на разделна отговорност /съобразно притежаваната от тях квота от наследството/ дължат в полза на въззиваемата страна.

Така мотивиран, Софийски градски съд, IV-Г въззивен състав,

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20055224/29.08.2022г. по гр.д.№ 35265/2020 г. на Софийски районен съд, 82-ри състав.

ОСЪЖДА И. С. Р., ЕГН *****, Н. С. Р., ЕГН ***** и В. С. Р., ЕГН *****, да заплатят на "Електрохолд Продажби" ЕАД, ЕИК 175133827, **общо** сумата от 480 лв с ДДС - разноски в производството пред въззивната инстанция, при условията на разделна отговорност при квоти както следва: И. С. Р. - 4/6 от сумата, равняваща се на **320 лева**, Н. С. Р. - □ от сумата, равняваща се на **80 лева** и В. С. Р. - □ от сумата, равняваща се на **80 лева**.

Решението не подлежи на касационно обжалване по аргумент от чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____